

รายละเอียดโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อโครงการ โครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น

๐ ฉบับขออนุมัติโครงการ

หน่วยงาน สกร.ระดับอำเภอเมืองพิจิตร

ผู้รับผิดชอบ นางนิชา ยกศิริ

ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้

โทรศัพท์สำนักงาน - มือถือ ๐๘๘๒๒๓๙๙๒๑ e-Mail nichayksiri@gmail.com.

๐ ฉบับขออนุมัติปรับแก้ไขรายละเอียดโครงการ ครั้งที่.....

๐ พันธกิจ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร

พันธกิจที่ ๓ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านอาชีพ ด้านทักษะชีวิต ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การคิดเป็น เป็นกลไกการปฏิบัติการเรียนรู้

พันธกิจที่ ๕ สรรหาแนวร่วม สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและสังคม รวมทั้งร่วมมือกับผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาศิเครือข่าย และสถานศึกษา ในการส่งเสริมการเรียนรู้การถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ หรือภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนหรือประชาชน

๐ จุดเน้นการดำเนินงาน ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๓. ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตสู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ

๓.๒ มุ่งสร้างทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) และความยืดหยุ่น (Resilience) ให้ประชาชนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกการทำงาน เช่น ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปรับตัว ทักษะด้านวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์

๘. เสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๘.๑ ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือภาศิเครือข่ายและท้องถิ่นในการออกแบบและจัดการเรียนรู้

๐ จุดเน้นการดำเนินงาน ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๙ สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

๐ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ด้านที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

๑.๑ ผู้เรียนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง มีคุณลักษณะเป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

๑.๒ ผู้จบหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง สามารถนำผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านที่ ๒ คุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

๒.๑ หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีความสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย

๒.๒ สื่อการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และความต้องการของผู้เรียน

๒.๔ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีความสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้

๒.๕ ระบบแนะแนวการเรียนและการประกอบอาชีพที่สร้างโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเอง

๒.๖ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖

มาตรา ๙ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชน หรือสังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒ เจื่อนใจ

เจื่อนใจความรู้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการเลือกใช้ชีวิตดี วิถีสุขภาพและขั้นตอนการทำสำหรับการปรุงอาหารคาวและอาหารหวานของท้องถิ่น และมีความเข้าใจกฎกติกาการเล่น และคุณค่าที่ซ่อนอยู่ในการเล่น เข้าใจวิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณีที่เชื่อมโยงกับอาหารและการเล่นของชุมชน

เจื่อนใจคุณธรรม ผู้เรียน มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา และมีจิตสำนึกต่อสังคม

๓ หลักการ

พอประมาณ ผู้เรียน นำความรู้ที่ได้รับจากการใช้ชีวิตดีและอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้อย่างคุ้มค่า จัดกิจกรรมให้เหมาะกับเวลาและศักยภาพชุมชน

มีเหตุ มีผล ผู้เรียนสามารถเข้าใจที่มาของวิถีชีวิตผ่านประสบการณ์ตรง ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของดีในบ้านตัวเอง และกล้าถ่ายทอดให้คนภายนอก ป้องกันไม่ให้สูตรอาหารและการเล่นพื้นบ้านสูญหายไปตามกาลเวลา ได้ฝึกทักษะเคล็ดลับทั้งการปรุงอาหารและการเข้าสังคมผ่านการเล่น

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ผู้เรียน เลือกรับวัฒนธรรมใหม่โดยไม่ทิ้งของดีดั้งเดิม เข้าใจวิถีธรรมชาติ เช่นฤดูกาล วิถีชีวิต ทำให้ยอมรับความไม่แน่นอนหรือการเปลี่ยนแปลงได้ดี และมีภูมิปัญญาติดตัวที่ช่วยให้พึ่งพาตนเองได้

๔ มิติ

มิติวิถี

๑. รู้วิถีหาวัตถุดิบและสร้างของเล่นจากธรรมชาติ ช่วยประหยัดเงินในชีวิตประจำวัน
๒. ร่างกายแข็งแรงขึ้นจากการเล่น และมีความคล่องแคล่วในการเล่นหยาบจับอุปกรณ์ทำอาหาร

มิติสังคม

๑. ได้ฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการฟังเรื่องราวจากปราชญ์ชาวบ้าน
๒. เป็นเครือข่ายในการช่วยเผยแพร่และรักษาวัฒนธรรมชุมชนไม่ให้สูญหาย

มิติสิ่งแวดล้อม

๑. เห็นคุณค่าของวัตถุดิบและวัสดุจากธรรมชาติในท้องถิ่น
๒. เรียนรู้การกินอาหารจากธรรมชาติที่ปลอดภัย ไร้สารปรุงแต่งและสารเคมีตกค้าง

มิติวัฒนธรรม

การเรียนรู้ ภูมิปัญญาผ่านวัตถุบิณฑองถิ่น สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และการส่งเสริมทักษะสังคม ผ่านการเล่นที่สร้างความสามัคคี

ศาสตร์พระราชา

๑. ระเบิดจากข้างใน
๒. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
๓. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก
๔. ทำตามลำดับขั้น
๕. รู้ รัก สามัคคี

ศาสตร์ท้องถิ่น

๑. ทำให้โครงการ "เข้าถึงความเป็นจริง" และคนในพื้นที่ยอมรับ

ศาสตร์สากล

๑. ทำให้โครงการ "มีมาตรฐาน" และมีหลักวิชาการรองรับ

พระบรมราโชบาย

๑. รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด - ชอบ / ชั่ว - ดี
๒. มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน
๓. การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มเลือนหายไปจากชุมชน โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านอาหาร (รสชาติ) และการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหรือการอิมทอองเท่านั้น แต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ ความเชื่อ และภูมิปัญญาที่ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สภาพปัญหาและสิ่งที่เป็นอยู่ จากการสำรวจและพบกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ พบว่าประชาชนทั่วไป เริ่มขาดความรู้ความเข้าใจในที่มาของอาหารท้องถิ่นและการละเล่นพื้นบ้านที่มีคุณค่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชนยังขาดการรวบรวมและถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างคนในชุมชนลดน้อยลง การดำเนินงานโครงการนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่ แต่ยังเป็น การสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้า ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

ภูมิปัญญาจากพืชพื้นบ้าน ความเป็นมาเริ่มจากสภาพภูมิศาสตร์ของตำบลที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และต้นบอนขึ้นหนาแน่น ชาวบ้านในอดีตจึงนำบอนมาเป็นวัตถุดิบหลักเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย โดยมีเคล็ดวิชาที่สืบทอดกันมาคือการต้มบอนกับมะขามเปียกหรือน้ำมะกรูดเพื่อล้างพิษคัน เปลี่ยนวชพืชให้กลายเป็นแกงคั่วรสชาติเอกลักษณ์ประจำถิ่น

ขนมกวน มีต้นกำเนิดจากงานบุญประเพณี เช่น เทศกาลสงกรานต์ หรือประเพณีท้องถิ่นของชาวนาที่จัดขึ้นหลังการเก็บเกี่ยวข้าว การกวนขนมหนึ่งกระทะต้องใช้คน ๕-๑๐ คนสลับแรงกัน ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมการลงแขกและสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นภายในตำบล

การละเล่นอีหิ้ง หรือ ไม้หิ้งเป็นการละเล่นพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิตชนบทในอดีต ซึ่งเด็กๆ มักนำวัสดุธรรมชาติรอบตัวมาประดิษฐ์เป็นของเล่น นิยมเล่นในลานกว้าง ลานวัด หรือสนามหญ้า ใช้อุปกรณ์เพียงไม้ไผ่ ๒ ชิ้น คือไม้แม่ (ยาว) และไม้ลูก (สั้น) เล่นโดยการจับและตีไม้ลูกให้ไกลที่สุด แล้ววิ่งกลับมาโดยส่งเสียงหึม เพื่อฝึกทักษะความแม่นยำ ไหวพริบ และความสามัคคี

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร ได้จัดทำโครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติอาหาร ขนมและการละเล่น เพื่อให้เห็นความสำคัญของการฟื้นฟูและอนุรักษ์วิถีชีวิตดังกล่าว เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ให้กับประชาชน โดยใช้ อาหาร เป็นตัวเชื่อมโยงความเข้าใจด้านทรัพยากรท้องถิ่น และใช้การละเล่น เป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีและทักษะทางสังคม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์อาหารพื้นบ้าน รสชาติ รวมถึงกฎ กติกา และที่มาของการละเล่นพื้นบ้านในชุมชน

๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปรุงอาหารท้องถิ่นและการจัดการละเล่นพื้นบ้านอย่างถูกต้องตามแบบแผนภูมิปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือถ่ายทอดต่อได้

๓. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย

๓. กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมายและตัวชี้วัด

๓.๑ กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕ คน

เชิงคุณภาพ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตชุมชน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมทางด้านอาหารและการละเล่นท้องถิ่น

๓.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงผลผลิต (Output)

๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์อาหารพื้นบ้าน รสชาติ รวมถึงกฎ กติกา และที่มาของการละเล่นพื้นบ้านในชุมชน

๒. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปรุงอาหารท้องถิ่นและการจัดการละเล่นพื้นบ้านอย่างถูกต้องตามแบบแผนภูมิปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือถ่ายทอดต่อได้

๓. ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย

เชิงผลลัพธ์ (Outcomes) ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ชุมชน และสามารถนำองค์

ความรู้ไปสืบสานหรือต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและส่วนรวมได้จริง และมีความพึงพอใจในระดับดีขึ้นไป

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงผลผลิต (Output)		
๑) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์อาหารพื้นบ้าน รสชาติ รวมถึงกฎ กติกา และที่มาของการละเล่นพื้นบ้านในชุมชน	๑)อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการเกิดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์อาหารพื้นบ้าน รสชาติ รวมถึงกฎ กติกา และที่มาของการละเล่นพื้นบ้านในชุมชน	ร้อยละ ๘๐
๒) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปรุงอาหารท้องถิ่นและการจัดการละเล่นพื้นบ้านอย่างถูกต้องตามแบบแผนภูมิปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือถ่ายทอดต่อได้	๒)อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการได้ฝึกทักษะการปรุงอาหารท้องถิ่นและการจัดการละเล่นพื้นบ้านอย่างถูกต้องตามแบบแผนภูมิปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือถ่ายทอดต่อได้	ร้อยละ ๘๐

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๓) ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย	๓) อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย	ร้อยละ ๘๐
เชิงผลลัพธ์ (Outcomes)		
๑) ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ชุมชน และสามารถนำองค์ความรู้ไปสืบสานหรือต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและส่วนรวมได้จริง	๑) อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียน มีความพึงพอใจในระดับดีขึ้นไปต่อการเข้าร่วมโครงการ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น	ร้อยละ ๘๐

๔. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๓ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙

๕. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย		พื้นที่ (ระยะเวลา)	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (บาท)				งบประมาณ รวม (บาท)
	เชิงปริมาณ (ประเภท เป้าหมาย)	เชิงคุณภาพ (ผลที่ได้รับ)		Q๑ (ต.ค.-ธ.ค.)	Q๒ (ม.ค.-มี.ค.)	Q๓ (เม.ย.-มิ.ย.)	Q๔ (ก.ค.-ก.ย.)	
๑) ขั้นวางแผน(Plan) ๑.๑ สํารวจสภาพปัญหาความต้องการ และวิเคราะห์ความต้องการ ๑.๒ เขียนโครงการเสนอขออนุมัติ ๑.๓ วางแผนการจัดประชุม ๑.๔ ประสานงานแจ้งกำหนดการ ประชุม ๑.๕ ประสานสถานที่ ๑.๖ จัดเตรียมเอกสารวัสดุอุปกรณ์	- ครู	- ครูมีความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการของ ผู้เข้าร่วมโครงการ	สกร.ระดับ อำเภอเมือง พิจิตร	-	-	-	-	-
๒) ขั้นดำเนินงาน(Do) ๒.๑ ประสานงานกับภาคีเครือข่ายใน การจัดสถานที่ ๒.๒ ดำเนินงานโครงการ	- ประชาชน - ครู - อาสาสมัคร สกร. - กรรมการ ศกร.ตำบล	- หน่วยงานให้ความ ร่วมมือในการจัด โครงการ/กิจกรรม	วัดสระสาลี ต.ป่ามะคาบ	-	๕,๖๐๐.๐๐	-	-	๕,๖๐๐.๐๐
๓) ขั้นตรวจสอบ(Check) ๓.๑ การประเมินผลก่อนโครงการ ๓.๒ การประเมินผลระหว่างโครงการ	- ประชาชน - ครู	- ผู้เข้าร่วมโครงการได้ เกิดความภาคภูมิใจใน วิถีชีวิตชุมชน และมี	วัดสระสาลี	-	-	-	-	-

กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย		พื้นที่ (ระยะเวลา)	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (บาท)				งบประมาณ รวม (บาท)
	เชิงปริมาณ (ประเภท เป้าหมาย)	เชิงคุณภาพ (ผลที่ได้รับ)		Q๑ (ต.ค.-ธ.ค.)	Q๒ (ม.ค.-มี.ค.)	Q๓ (เม.ย.-มิ.ย.)	Q๔ (ก.ค.-ก.ย.)	
๓.๓ การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้น โครงการ	- อาสาสมัคร สกร. - กรรมการ ศกร.ตำบล	ส่ว น ร่ว ม ใน ก า ร อนุรักษ์สืบสานมรดก ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมี ความพึงพอใจใน ระดับดีขึ้น	ต.ป่ามะคาบ ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๙					
๔) ชั้นปรับปรุงแก้ไข(Action) ๔.๑ รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปล และจัดทำรายงานการ ประเมินโครงการ ๔.๒ ประชุมคณะทำงานเพื่อนำข้อมูล จากการประเมินโครงการไปใช้ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาดำเนินโครงการต่อไป	- ครู - ผู้บริหาร	- ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขเชิงคุณภาพตาม ข้อเสนอแนะของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง	สกร.ระดับ อำเภอเมือง พิจิตร	-	-	-	-	-
งบประมาณรวมทั้งสิ้น				-	๕,๖๐๐.๐๐	-	-	๕,๖๐๐.๐๐

๖. งบประมาณ (ประมาณการค่าใช้จ่าย)

เบิกจ่ายจากงบประมาณ ๒๕๖๙ แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิต ผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน รหัส ๒๐๓๓๔๓๓๒๐๐๕๐๐๒๐๐๐๐๐๐

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (๑ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๑๕ คน)	เป็นเงิน ๓๗๕.- บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน ๘๗๐.- บาท
- ค่าวัสดุฝึก	เป็นเงิน ๑,๔๑๕.- บาท
- จ้างทำป้ายสื่ออบรม X-bar ขนาด ๘๐X ๑๘๐ ซม. (ป้ายละ ๖๘๐.-บาทจำนวน ๓ ป้าย)	เป็นเงิน ๒,๐๔๐.- บาท
- ค่าวิทยากร	เป็นเงิน ๖๐๐.- บาท
- ค่าป้ายกิจกรรม	เป็นเงิน ๓๐๐.- บาท
รวมเป็นเงิน	เป็นเงิน ๕,๖๐๐.- บาท

หมายเหตุ : ขอถัวจ่ายทุกรายการตามจ่ายจริง

หมายเหตุ ทุกรายการถัวเฉลี่ยจ่ายตามเท่าที่จ่ายจริง

๗. เครือข่าย (ถ้ามี)

- ๗.๑ ผู้นำชุมชนตำบลปามะคาบ
- ๗.๒ วัดสระสาลี ตำบลปามะคาบ

๘. โครงการที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

- ๘.๑ โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๘.๒ โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

๙. การติดตามและประเมินผลโครงการ (วิธีการ/เครื่องมือ)

๙.๑ **วิธีการ** การกำกับนิเทศติดตามของผู้บริหาร, ข้าราชการครู, ครูศูนย์การเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล

๙.๒ **โดยใช้**

- แบบสรุปร้อยละตามตัวชี้วัดผลผลิตและตัวชี้วัดผลลัพธ์
- แบบประเมินความพึงพอใจ

๑๐. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ

ความเสี่ยง	การบริหารความเสี่ยง
๑.ความปลอดภัย บอนมีสารแคลเซียมออกซาลेट หากกรรมวิธีปรุงไม่ถูกต้อง คัดชนิดผิดหรือต้มไม่ถึงที่ จะทำให้คนกิน คั้นปากคั้นคออย่างรุนแรง	๑.คัดกรองประชาชนชาวบ้านเลือกเฉพาะบอนหวานและกำกับขั้นตอนการล้าง การต้ม ใส่สารที่มีความเปรี้ยว เช่น มะขามเปียก, ส้มป่อย เพื่อสลายผลึกความคั้น
๒.ทรัพยากรบุคคล ต้องใช้แรงงานคนและเวลาในการกวนนานมาก เสี่ยงต่อการลุดใจ หรือหาคนช่วยไม่ได้	๒.แบ่งกำลังสลับคนกวน ทุก ๑๕-๒๐ นาที เพื่อป้องกันการล้า คุมไฟใช้เตาที่ปรับระดับไฟง่าย หรือมีคนเฝ้าไฟ โดยเฉพาะเพื่อป้องกันชนไหม้
๓.การบาดเจ็บ เป็นการเล่นที่ต้องวิ่งและปะทะกัน เสี่ยงต่อการหกล้ม หรือบาดเจ็บทางร่างกาย	๓.เตรียมสถานที่ให้พร้อม กำหนดกติกาการเล่นให้ชัดเจน

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตร โครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น จำนวน ๓ ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร

ความเป็นมา

ในปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มเลือนหายไปจากชุมชน โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านอาหาร (รสชาติ) และการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหรือการอิมมูทงเท่านั้น แต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ ความเชื่อ และภูมิปัญญาที่ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สภาพปัญหาและสิ่งที่เป็นอยู่ จากการสำรวจและพบกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ พบว่าประชาชนทั่วไป เริ่มขาดความรู้ความเข้าใจในที่มาของอาหารท้องถิ่นและการละเล่นพื้นบ้านที่มีคุณค่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชนยังขาดการรวบรวมและถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างคนในชุมชนลดน้อยลง การดำเนินงานโครงการนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่ แต่ยังเป็นการสร้างภาคภูมิใจในรากเหง้า ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

ภูมิปัญญาจากพืชพื้นบ้าน ความเป็นมาเริ่มจากสภาพภูมิศาสตร์ของตำบลที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และต้นบอนขึ้นหนาแน่น ชาวบ้านในอดีตจึงนำบอนมาเป็นวัตถุดิบหลักเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย โดยมีเคล็ดลับวิชาที่สืบทอดกันมาคือการต้มบอนกับมะขามเปียกหรือน้ำมะกรูดเพื่อล้างพิษคัน เปลี่ยนวัชพืชให้กลายเป็นแกงคั่วรสชาติเอกลักษณ์ประจำถิ่น

ขนมกวน มีต้นกำเนิดจากงานบุญประเพณี เช่น เทศกาลสงกรานต์ หรือประเพณีท้องถิ่นของชาวนาที่จัดขึ้นหลังการเก็บเกี่ยวข้าว การกวนขนมหนึ่งกระทะต้องใช้คน ๕-๑๐ คนสลับแรงกัน ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมการลงแขกและสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นภายในตำบล

การละเล่นอีหิ้ง หรือ ไม้หิ้งเป็นการละเล่นพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิตชนบทในอดีต ซึ่งเด็กๆ มักนำวัสดุธรรมชาติรอบตัวมาประดิษฐ์เป็นของเล่น นิยมเล่นในลานกว้าง ลานวัด หรือสนามหญ้า ใช้อุปกรณ์เพียงไม้ไผ่ ๒ ชิ้น คือไม้แม่ (ยาว) และไม้ลูก (สั้น) เล่นโดยการงัดและตีไม้ลูกให้ไกลที่สุด แล้ววิ่งกลับมาโดยส่งเสียงหึม เพื่อฝึกทักษะความแม่นยำ ไหวพริบ และความสามัคคี

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร ได้จัดทำโครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติอาหาร ขนมและการละเล่น เพื่อเล็งเห็นความสำคัญของการฟื้นฟูและอนุรักษ์วิถีชีวิตดังกล่าว เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ให้กับประชาชน โดยใช้ อาหาร เป็นตัวเชื่อมโยงความเข้าใจด้านทรัพยากรท้องถิ่น และใช้การละเล่น เป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีและทักษะทางสังคม

หลักการของหลักสูตร

- มุ่งรักษามรดกทางภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นและการละเล่นพื้นบ้านไม่ให้สูญหาย
- เน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างความเข้าใจในรากเหง้าและทรัพยากรท้องถิ่น
- ใช้กิจกรรมทางวัฒนธรรมเป็นสื่อกลางสร้างความสามัคคีและความภูมิใจในอัตลักษณ์ตนเอง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์อาหารพื้นบ้าน รสชาติ รวมถึงกฎ กติกา และที่มาของการเล่นพื้นบ้านในชุมชน

๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปรุงอาหารท้องถิ่นและการจัดการเล่นพื้นบ้านอย่างถูกต้องตามแบบแผนภูมิปัญญา เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือถ่ายทอดต่อได้

๓. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย

เป้าหมาย

ประชาชนชนทั่วไป จำนวน ๑๕ คน

ระยะเวลา จำนวน ๓ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ที่มาของชื่อแกงนางหวาน (แกงบอน) ภูมิปัญญาการปราบคัน วิธีการทำ และเอกลักษณ์ของแกงนางหวาน	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายภูมิปัญญาการกำจัดสารก่อความคันในบอน และถ่ายทอดกรรมวิธีการทำแกงนางหวานที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง	ที่มาของชื่อ แกงนางหวาน ภูมิปัญญาการปราบคัน วิธีการทำแกงนางหวาน และเอกลักษณ์ของแกงนางหวาน	วิทยากรอธิบายให้ความรู้เรื่องที่มาและภูมิปัญญาปราบคันในแกงนางหวาน เพื่อสืบสานวิธีการปรุงและเอกลักษณ์รสชาติท้องถิ่นอย่างถูกต้อง	๑๐ นาที	๕๐ นาที
๒	การทำขนมกวน วัสดุ อุปกรณ์และขั้นตอนการทำ	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรุงขนมกวนตามขั้นตอนภูมิปัญญาและสร้างความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม	-ศิลปะการทำขนมกวนพื้นบ้าน วัสดุ อุปกรณ์และขั้นตอนการทำ	วิทยากรอธิบายให้ความรู้เรื่อง การทำขนมกวน วัสดุ อุปกรณ์และขั้นตอนการทำ	๑๐ นาที	๕๐ นาที
๓	การเล่นฮีทิม อุปกรณ์ที่ใช้และวิธีการเล่น	เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายกติกาและปฏิบัติการเล่นฮีทิมเพื่อฝึกทักษะการควบคุมลมหายใจและการทำงานเป็นทีมได้อย่างถูกต้อง	- ความหมายและที่มา อุปกรณ์ วิธีการเล่นและกติกาก และทักษะที่ได้รับ	วิทยากรอธิบายให้ความรู้เรื่อง ความหมายและที่มา อุปกรณ์ วิธีการเล่น และกติกา และทักษะที่ได้รับ	๑๕ นาที	๔๕ นาที

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้

๒. สื่อประกอบการอบรม

๓. วัสดุฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียน
๒. ประเมินพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติ และการเรียนรู้ในกิจกรรม โดยใช้จากการสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

กำหนดการโครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น
วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๙
ณ วัดสระสกลี หมู่ ๑๑ ตำบลป่ามะคาบ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
จัดโดย สกร.ระดับอำเภอเมืองพิจิตร

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๙

๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. รายงานตัวลงทะเบียน

๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. พิธีเปิดโครงการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น

๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ให้ความรู้เรื่องการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านรสชาติและการละเล่น

เรื่องที่ ๑ ที่มาของชื่อแกงนางหวาน (แกงบอน) ภูมิปัญญาการปราบคัน วิธีการทำ
และเอกลักษณ์ของแกงนางหวาน(โดยวิทยากรนายบุรินทร์ มีเทียม)

เรื่องที่ ๒ ศิลปะการทำขนมกวนพื้นบ้านวัดสดุ อุปกรณ์และขั้นตอนการทำ
(โดยวิทยากรนายบุรินทร์ มีเทียม)

เรื่องที่ ๓ การละเล่นอีหิม ความหมายและที่มา อุปกรณ์ วิธีการเล่นและกติกา
และทักษะที่ได้รับ (โดยวิทยากรนายบุรินทร์ มีเทียม)

๑๒.๐๐ - ๑๒.๒๐ น. การถอดองค์ความรู้ (โดยวิทยากรนายบุรินทร์ มีเทียม)

หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

: อาหารว่างและเครื่องดื่ม

- เข้า ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.